

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

**Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo**

Spirens., 1660

Titulus VII. De Juramento Calumniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

humana C. qui testament: fac. pos. Quartò, quando proceditur ad sententiã non definitivã, sed interlocutoriã. Abb: in rub. huius tit. Quintò in causis criminalibus civiliter intentatis, non autem criminaliter: quia in criminalibus probationes debent esse liquidissimæ & strictissimæ, nec ampliata. L. ult: C. de reprob. & in executionibus pœnarum, cessat favor. L. auxilium in princ. ff. de minor. cùm magatur de gravissimo præiudicio, & satius sit nocentem absolvere quam innocentem condemnare. L. absentem. ff. de pœnis. & hi ferè casus sunt frequentiores, in quibus absq; litis contestatione ad testium receptionem, & sententiã definitivã procedere licet.

TITULUS VII.

DE IVRAMENTO CALVMNIÆ.

C A S U S.

Jacobus Patavinus cognomento Grandis, dum cuiusdam Amici sui causã comendat Iudici; Adversæ Partis procuratorem liberiore lingua contra se plurima loquentem au-

diit. Cùm verò discessum uterque pararet; iacobus in aurem Caufidico, linguam, ait, præcidam tibi maledice. Hic ad iudicem conversus, in absentem iacobum delacchatus est. iacobus mox ad domum venit, quantum frumenti potuit imponi curru, suemque domesticum magni ponderis ad illum deferri iussit. Accepit ille lubens, & gratias agens, dixit: prorsus sanè Dominus meus placidè, sine ferro, linguam mihi præcidit, & contra se mutum reddidit. *Bern. Serad. lib. 3. Classe 13. hist. Patav.*
 Quæritur, an amicus iacobi absque læsione juramenti calumniæ progredi potuerit? *Resolutionem pete ex n. 2.*

I.

Ite contestatâ, aut etiam non contestatâ iis casibus, quibus lege permiffum est, Iudex in leges jurare debet, id est, se non aliter iudicaturum quàm legibus proditum sit: *cap. fin: in prin: h. t. Semel*
 tan-

tantum præstat in qualibet causa etiam
 summaria, criminali, ac in causa appella-
 tionis cit. Clem. *sepè Authen: hoc sacramen-*
tum C. h. t. (quamvis olim in causis spiri-
 tualibus non nisi de veritate dicendâ ju-
 raretur. *cap: literas h. t.*) & quidem ante
 sententiam, non post, quia respicit præ-
 sentia & futura non præterita. Cyn. in *L.*
2. n. 11. C. de jur. Quid si non juraverit Ju-
 dex, aut non habuerit. Evangelia propo-
 sita? Regulæ juris quidem congruit, ea,
 quæ ab eo actu sunt, nullius momenti esse.
L. non dubium 5. C. de leg. L. prolatam 4. C. de
sent: & interloc sed dissentit Bald: & alij.

2. Post Judicem jurant litigatores. A-
 ctor quidem, se non calumniandi animo
 litem movisse, sed quòd existimârit se bo-
 nam causam habere: Reus, quòd putans
 se bonâ instantiâ uti, ad reluctandum ve-
 nerit. Et jubentur ipsi jurare etiamsi per
 procuratorem agant aut defendantur, ni-
 si ipsi personaliter causam suam agere ve-
 lint. §. 1. *Instit: de pœn: tem: litig: cap. pen: h. t.*
cap: fin: eod: in 6 Interpretes plura adjici-
 unt capita, de quibus juretur. 1. de non
 exigendis probationibus calumniæ causa,
 2. de

2. de non inficiando, aut reticendo si quid interrogabitur. 3. de non corrumpendo iudice datis muneribus. *Gl. in cap. 1. de jur. cal.* Ex his primum invenio expressum. *nov. 49 cap. 3* Alterum ex consuetudine magis, quàm juris cõmunis dispositione exigitur. *Vallens. lib. 2. h. t. §. 1. 3.* continetur *Authen: isto Cod. de jur. cal.* 4. quòd dilationem non petat in fraudem ad protractionem cause, & quòd iudicibus, aliisq; personis quibuscunq; nihil pro causa dederit promiseritvè, nec per se aut alium daturus sit, præterquam advocatis, quibus de jure dari permittitur, habetur *Authen: principales. C. eod: juncta L. plebiscito ff. de officio presid.*

3. Idem, quod diximus ipsos litigatores jurare debere, ita temperant, ut excipiant procuratorem in rem suam, & eum, qui habet speciale mandatum *arg. cap. 3. 4. pen. & ult. de jur. Cal. Azo in sum. C. eod.* Sed non videtur hæc distinctio ex textibus citatis colligi. Sunt etiam, qui separant jurandum malitiæ, à juramento calumniæ pluribus inter utrumque differentis positis. *Specul. tit: de jur: cal: Vvesenb: par: C. eodem: n. 12.* Satis ineptè: quid enim aliud est

uid est calumnia quàm malitia? Certè ca-
 lumniari in criminalibus, est falsa crimi-
 na intentare *L. 1. in prin. ff. ad Turpil* in civi-
 libus verò est, per meras frustrationes
 negotium differre, vel per fraudem alios
 litibus vexare. *L. si calumniatur ff. de verb sig.*
 An iusjurandum calumniæ Parentibus
 & Patronis remittatur controversum est.
 Respondet *Cuiac: 9. obs. 37.* non remitti:
 & confirmatur ex *L. 34. §. qui iusjurandum*
ff. de iurejurand. Controversum similiter,
 an iurejurando calumniæ non præstito,
 processus sit ipso iure nullus? Pleriq; *di-*
stinguunt. Omissum non vitiat; recusa-
 tum vitiat iudicium: item expressè remit-
 ti nequit, tacitè potest. *Accurs. Bart. &*
alij DD. in L. 3. §. sed quia veremur C. de iure-
jur. Nobis quoq; distinctio placet; Porro
 actor sine causa legitima iuramentum ca-
 lumniæ recusans, in pœnam contumaciæ,
 actione suâ cadit, & reus pro confesso ha-
 betur *cap. fin: h. t. L. 2. §. quod act: C. eod. mo-*
do ante Judicis sententiã declaratoriam
 contumaciam non purget præstatione ju-
 ramenti. *L. eos qui in princ. ff. de iure fisci: Gail.*
1. obs: 86. & modò ab actore conveniatur
 reus.

reus.

reus actione civili: quia in criminalibus ex solâ contumaciâ, accusatus non habetur pro confesso. *L. Divus: vers. sic & Divus Pius ff. de cust. & exhib: reo Barth. in L. absentem. n. 3. ff. de pœnis.* Sic etiam in spiritualibus causis & beneficialib⁹ dicta pœna locum non habet: veluti cùm agitur de decimis: ne inde detur vitiosus ad talem ingressus. *In Procuratore* an locum habeat, meritò dubitatur, eò quod perinde ac ipse Dominus extrahendo processum, vel injustam causam scienter defendendo calumniari possit. Et licet benignior sit sententia non habere, tamen de rigore iuris locum habere existimat. *Gail: lib. 1. obs: 39.*

TITULUS VIII.

DE DILATIONIBVS.

C A S U S.

IN Concilio Nicæno cùm Episcopi nō pauci loco sententiæ indignas finitimorum Episcoporum criminationes deferrent, & à Constantino Magno causas cognosci postulerent, Imperator Libellis in sinum

absq;